

Věc: oponentský posudek diplomové práce bc. Jakuba Jonáše s názvem *Podoby autorské funkce v kyberprostoru*.

Autor posudku: Mgr. Jakub Češka, Ph.D.

Práce s ambiciózním názvem nabízí něco jiného, než to, co název slibuje. Už v úvodu se totiž dozvíme že: „Problematika kyberprostoru spočívá v tom, že nastolil zcela nové možnosti, co se týče šíření dat.“, potom jde autorovi spíše o problematiku autorských práv, případně copyrightu a nikoli o novou podobu autorství. Zatímco v problematizování autora bychom zkoumali skutečný subjekt výpovědi, v citované větě se jedná spíše o to, komu určitá fixovaná podoba díla (textového, hudebního, filmového) patří. Podobně je tomu na s. 7, kdy autor připomíná „bouřlivé debaty“ o autorství v kyberprostoru, ale ty se opět týkají výhradně autorských práv. Takto je téma již od začátku práce definováno dvojznačně, pozornost není zaměřena čistě na nově konstituované autorství (a došlo skutečně k něčemu takovému), nýbrž na šíření dat na internetu. Ke konceptuální neurčitosti práce dále přispívají vágní formulace, šroubovaná souvětí (překlepy a chyby v interpunkci situaci dále ztěžují) – např.: „Termín diskurz je jedním z termínů, jehož neustálému skloňování, debatě či rozepřím o jeho definici a dále i obsahu se, rozhodneme-li se bádát na poli humanitních a sociálních věd, nýbrž i, a to vlastně především, filozofie, ale i v podstatě na poli jakékoliv vědy jako takové, nemáme možnost se vyhnout.“ (s. 9), zavádějící až zcela chybné parafráze (zejména pokud jde o Barthesovu „Smrt autora“ a Debordovu *Společnost spektaklu*). Kromě toho autor v úvodních vymezení neváhá využít vyhledavač google, přičemž svůj postup charakterizuje následovně: Začneme nejobecněji. Jelikož se chystám v práci zabývat kyberprostorem, podívejme, co se zjeví na obrazovce, použijeme-li nejpoužívanější vyhledávač na internetu – Google. Prvním odkazem jsou stránky oné akademickou půdou, vzhledem k velkému množství neověřených a ničím nepodložených informací nejspíš oprávněně, nenáviděné Wikipedie. Kde se dozvídáme: „Diskurz nebo také diskurs (z fr. Discours, rozprava přednáška, od. lat. dis- courrerre, pobíhat sem a tam, rozebírat v řeči) znamená v běžné řeči rozpravu, pojednání nebo výklad o určitém tématu, a to buď ve formě dialogu několika mluvčích, nebo monologu.“ Druhým odkazem je internetový www.slovník-cizích-slov-abz.cz, kde se mimo již zmíněného na wikipedii, přidává také definice [...]“ (s. 10) Není mi vůbec zřejmé, jakou funkci má tato pasáž v diplomové práci, navíc sám autorův styl má jistou výpovědní hodnotu. Tyto části mohou vzbudit dojem, že se autor snaží zaplnit určitý počet stran, tento dojem posilují rozsáhlé citace z parafrázovaných autorů, přinejmenším v první třetině práce, přitom práce by i bez nich měla odpovídající rozsah. Navíc na několika místech autor pouze parafrázuje pouze to, co je obsahem citace. Autorova práce se nadto dříve než se dostane k fenoménu autorství, rozbíhá do různých stran, až si při čtení klademe otázku, jakou má příslušná pasáž v práci vlastně funkci. Na s. 13 píše autor, že diskursy „formulují věci“, mohl by to vysvětlit? Jaký má vztah

genealogie (a také archeologie) vztah k funkci autora (s. 16), podobně jako citace z *Dohlížet a trestat*? Jaké místo mají v textu věty typu: „Myslím, že vše bylo dostatečně vysvětleno a není potřeba nic dodávat.“ (s. 23), třebaže autor vzápětí jistě vysvětlení poskytne. Kromě toho si autor oblíbil beletrizující prvky, jimiž propojuje části textu, jakými jsou například: je načase, „tudíž nastává čas“ (23) atp.

Na s. 24 autor píše: Barthes v tomto svém textu (míněna „Smrt autora“) reaguje na svět diskursů, jež (sic) je velkým tématem postmoderny a poststrukturalismu. Hlavní Barthesovou tezí je, že autor nemá nad svým dílem žádnou moc [...]. Barthes ve svém textu z roku 1968 kritizuje poměrně karikovanou podobu pozitivistické literární kritiky, kromě toho nikde netvrdí, že autor nemá nad svým dílem žádnou moc, východiskem je totiž otázka původu literárního hlasu, jednoduše ji můžeme formulovat jako – kdo v literárním díle mluví?

Co míníte postavou autora jako totalizujícím principem? (s. 25)

Dále prosím o vysvětlení, jak autor rozumí propojení teorie diskursu s Barthesovým pojetí novodobých mýtů, neboť formulace na s. 28 je poněkud vágní.

Výrazný problém spočívá v tom, že si autor pro reflexi fenoménu autorství vybral hudební dílo (a to ještě jeho velmi specifickou podobu - free tekno), přičemž ať již analýza autorství v rámci diskursivních formací, nebo Barthesova smrt autora, je založena na literárních dílech. Využití Debordovy *Teorie spektáklů* k uvedení tématu celebrit (s. 49) není zrovna přesvědčivé, neboť základní Debordovou tezí je zvnějšnělé prožívání, což je široce rozšířená a obecně sdílená skutečnost, která se netýká pouze celebrit.

S ohledem na povahu práce – ne zrovna přesvědčivě vymezené téma, rozptylující parafráze – místy chybné, beletrizující prvky, vágní formulace a krkolomná souvětí, hodnotím práci na samé hranici přijetí, jelikož přeci jen se autorovi podaří jistým způsobem parafrázovat některé Foucaultovy myšlenky.

Mgr. Jakub Češka. Ph.D.

8.2. 2014